

Reactie Utrechts Landschap m.b.t. notitie 'Uitkomst bijeenkomst 10 maart over ecologie'

Hendrike Geessink, 23 maart 2016

1. *Er moet een goede verbinding komen van oost naar west*

Dat klopt, daar zijn wij het volledig mee eens. Het gaat om het verbinden (en dus versterken) van huidige natuurgebieden/gebiedjes en een functionele verbinding naar het ecoduct Op Hees/Vliegbasis. Dus op kleine schaal (binnen het terrein WA), maar je moet ook kijken of dat aan het grotere EHS perspectief bijdraagt: de verbinding – via ecoduct Op Hees- met de Vliegbasis. De kleinere verbinding is dan een schakel in het grotere geheel.

Dan gaat het om twee natuurtypen: 'hei' en bos. Overigens betekent 'hei' niet: 'paarse hei met alleen maar heidestruikjes'. Het gaat om 'heischrale' terreinen: open gebieden, met afwisseling van kale stukjes zand, heide, andere plantensoorten. Van groot belang voor allerlei reptielen, insecten, vlinders, vogels, zoals zandhagedis, kormvlinder, roodborsttapuit.

Wat ons betreft, vanuit ecologisch perspectief, heeft een dergelijke heiverbinding hier meer prioriteit dan een bosverbinding. De potenties voor heischrale terreintjes zijn hoog. Daarnaast zijn er op de nabijgelegen Vliegbasis bijzondere bronpopulaties van zeldzame soorten van dit soort terreinen, die zich dan kunnen verspreiden. Landschappelijk is het overigens is ook aantrekkelijk, en vanuit cultuurhistorie idem (in 19de eeuw was dit grotendeels hei).

2. *Ecologie kan niet alles op zij zetten*

Dit is natuurlijk niet zo en dat gebeurt ook niet. Want als dit wel zo zou zijn, zou je hier een prachtig natuurgebied van maken! Maar het is wel een aspect waar je voor dit terrein serieus naar moet kijken.

En even ter achtergrondinfo: de WA hoeve is een EHS terrein en vanuit die status is een ontwikkeling naar woningbouw helemaal niet aan de orde. Maar omdat daar vanuit Hart van de Heuvelrug andere afspraken voor zijn gemaakt, kan het nu wel. Dus in dit geval bieden die afspraken de mogelijkheid om daarvan af te wijken: er wordt dus juist meer ruimte geboden vanuit de EHS regels dan normaal is.

In de planvorming moet je wel degelijk rekening houden met ecologische aspecten en natuurwetgeving. Dat is overigens zelfs een sterkere regelgeving (want juridisch) dan allerlei wensen, zoals 'een directe verbinding met het dorp'.

3. *Ecologie heeft niet de hoogste prioriteit en is ook afhankelijk van andere thema's.*

De opgave is om een woonwijk te ontwikkelen. En daarbij te onderzoeken hoe dat op een manier kan die het beste past bij de bijzondere eigenschappen & waarden van het terrein, cultuurhistorie, wensen van bewoners etc. 'Waarden' met een wettelijke en planologische bescherming wegen dan zwaarder dan 'wensen' zonder die status. Daar moet je echt goed vooraf kaders voor

meegeven en duidelijkheid over geven; dat is – denk ik – nu toch onvoldoende gebeurd. Daarnaast: alle thema's zijn van elkaar afhankelijk, dus die samenhang geldt voor alle facetten (maar misschien hebben jullie dat bij de andere thema's ook zo benoemd, dat weet ik niet).

4. *Wat we maken moet goed zijn en maat hebben: >50 m*

Dat is een goed uitgangspunt: een ecologische verbinding moet kunnen functioneren, daar hoort een minimale omvang bij en een goede inrichting. In het algemeen: hoe groter, hoe beter. Want dan zijn er de minste 'randeffecten'. Het is niet zo precies te zeggen wat hier de minimale breedte moet zijn. Althans, dat kunnen wij niet. Je hebt hier te maken met veel versturende invloeden en een hoge gebruiksdruk, dus een verbinding moet hier meer body hebben dan als je die ergens in een gebied maakt waar nauwelijks andere functies zijn. 50 meter lijkt dan wel erg marginaal overigens, dus wij denken dat die minimale maat hier echt groter moet zijn.

Daarnaast: soms wordt een 'ecologische verbinding' of een pijl op de kaart heel letterlijk genomen. Het kan best dat je stukje van de pijl afwijkt omdat je om een gebouw heen moet. Of dat verbinding op een punt metertje smaller is dan de gewenste breedte (of andersom: elders metertje breder). Of dat het geen kaarsrechte lijn is. Dus: er zijn zeker inpassingsmogelijkheden.

Bij variant 1 en 2 wordt genoemd dat er een monument voor gesloopt moet worden. Dat is een heel letterlijke interpretatie van de evz. Meestal valt dit goed op te lossen met creatief ontwerpen en inpassen: bijvoorbeeld ter hoogte van het monument meer laten uitbuigen een andere kant op. En het hangt er ook van af hoe het gebruik zal zijn van het gebouw. Wij zijn natuurlijk helemaal niet voor sloop van rijksmonumenten. En bovendien dus zeer waarschijnlijk onnodig.

Ik wist niet dat 'verheien' een werkwoord is! Maar het klinkt nu erg zwaar. Wat het hier kan inhouden: als je op bepaalde manier een gebouw sloopt, kan er een heel interessante uitgangssituatie ontstaan voor ontwikkeling van 'heide'. Juist omdat er nog wat puin of kalk in de grond zit. Dus dan is het werk-met-werk maken: je sloopt een gebouw dat je moet slopen en je maakt meteen een goed begin voor natuur. Er is een mooi voorbeeld bij Dennendal.

Wat belangrijk is: het moet echt duidelijk zijn dat het een ecologische verbinding is. En geen groenstrook in de wijk. Daar hoort bijvoorbeeld een goede aanduiding in het bestemmingsplan bij.

5. *ODRU heeft aangegeven: er is nu al veel gebouwd, we gaan er in ieder geval niet op achteruit.*

Qua oppervlakte bebouwing kan dat mogelijk kloppen. Of misschien wordt het zelfs wat minder? Maar wat hier veel meer impact heeft: er is sprake van een functieverandering van zorginstelling naar woonwijk. Dat betekent een heel ander gebruik van het terrein en van de omringende natuurgebieden. Een woonwijk brengt meer 'reuring' met zich mee: meer verkeer, meer geluid, meer licht, meer wandelaars, meer huisdieren (honden, katten), etc. En dat leidt nu

eenmaal tot meer verstoring van natuur. Dus wat de effecten op natuur betreft, gaat het niet alleen letterlijk om de hoeveelheid 'rood'. Maar het gaat natuurlijk dan ook om de functie van het 'rood'!

Wij hebben veel ervaring met beheer van natuurgebieden grenzend aan woonwijken en zelfs in woonwijken. Dus deze constatering is -mede- vanuit decennialange praktijk.